

הלכות מקוות פרק ט

א. שיש מעלות במקוות, זו למעלה מזו. הראשון מי גבאים, ומי בורות שיחין ומערות, וכיוצא בהן ממים המכנסין בקרקע. אף על פי שהן שאובין, ואף על פי שאין בהן ארבעים סאה הואיל ואינן מטמאין אלא לרצון, כמו שבארנו הרי הן בחזקת טהורין וכשרים לעשות מהן עיסה הטבולה לחלה, ולטל מהן לידים, והוא שיטל מהן בכלי, כמו שיתבאר.

ב. למעלה מהן מי תמצית שלא פסקו, אלא עדין הגשמים יורדין וההרים בצין, והן נמשכין ונקוין, ואינן שאובין אבל אין בהן ארבעים סאה הרי הן פשרים לתרומה ולטל מהן לידים, ומטבילין בהן את המים שנטמאו.

ג. פסקו הגשמים ולא פסקו ההרים מלהזחיל, עדין הן מי תמצית; פסקו ההרים ואינן בצין, הרי אלו כמי גבאים.

ד. החופר בצד הים ובצד הנָהָר ובמקום הבצין, הרי הן כמי תמצית שלא פסקו. החופר בצד המעין כל זמן שהן באין מחמת המעין, אף על פי שפוסקין וחוזרין ומושכין הרי הן כמי מעין; פסקו מלהיות מושכין, הרי הן כמי גבאים.

ה. למעלה מהן מקוה שיש בו ארבעים סאה מים שאינן שאובין, שבו טובל כל אדם טמא חוץ מן הזב הזכר. ובו מטבילין את כל הכלים הטמאים, ואת הידיים שמטבילין אותן לקדש כמו שבארנו.

ו. למעלה מזה המעין שמימיו מועטין, והרבו עליו מים שאובין שווה למקוה, שאין מטהרין במים הנמשכין ממנו אלא במים הנקוין ועומדין באשברן; ושווה למעין, שהוא מטהר בכל שהוא שהמעין אין למימיו שעור, אפלו כל שהן מטהרין.

ז. למעלה מזה המעין שלא נתערב בו מים שאובין, אבל מימיו מכים, כגון שהיו מימיו מרים, או מלוחים שהרי הוא מטהר בזוחלין, והן המים הנגררין ונמשכין מן המעין.

ח. למעלה מזה המעין שמימיו מים חיים שבהן בלבד טובלין הזבים הזכרים, ומהן לוקחין לטהרת המצרע, ולקדש מי חטאת.

ט. מה בין מעין למקוה: המקוה אינו מטהר אלא בארבעים סאה, והמעין מטהר בכל שהוא. המקוה אינו מטהר אלא באשברן, אבל המים הנזחלין ממנו אינן מטהרין; והמעין מטהר בזוחלין. המקוה, לא תעלה בו טבילה לזבים; והמעין אם היו מימיו מים חיים, הזב טובל בהן.

י. מעין שהיו מימיו יוצאין ונמשכין לתוך השקת, ואחר כך יוצאין מן השקת ונזחלין הרי כל המים שבשקת ושחוץ לשקת פסולין. היו מקצת המים נמשכין על שפת השקת, אפלו כל שהוא הרי המים שחוץ לשקת פשרים, שהמעין מטהר בכל שהוא.

יא. היו מימיו נמשכין לתוך ברכה שהיא מלאה מים, ונקוין שם הרי אותה הברכה כמקוה; היה יוצא חוץ לברכה הרי זה פסול לזבים ולמצרעים ולקדש מי חטאת, עד שידע שיצאו כל מי המקוה שהיו בתוך הברכה.

יב. מעֵין שְׁהִיוּ מִימֵיו נִמְשָׁכִין עַל גְּבֵי הַפְּלִים שְׂאִין לָהֶן בֵּית קָבוּל, כְּגוֹן שְׁלַחַן וְסַפְסָל וְכִיּוּצָא בְּהֵן הָרִי זֶה כַּמָּקוֹה, וּבִלְבָד שְׁלֹא יִטְבִּיל עַל גְּבֵי הַפְּלִים.

יג. מִעֵין שְׁהִיוּ אַמּוֹת קְטָנוֹת נִמְשָׁכוֹת מִמֶּנּוּ, וְרַבָּה עָלָיו מַיִם שְׂאוּבִין לְתוֹךְ הַמַּעֵין עַד שֶׁגָּבְרוּ הַמַּיִם שְׁבֹאֲמוֹת וְשִׁטְפוּ הָרִי הֵן כַּמַּעֵין לְכָל דָּבָר.

יד. הָיוּ מִימֵי הַמַּעֵין עוֹמְדִין, וְאֵינָן נִמְשָׁכִין, וְרַבָּה עָלָיו מַיִם, עַד שֶׁמְשָׁכוּ מִמֶּנּוּ אַמּוֹת הַמַּיִם הָרִי הַמַּיִם שֶׁמְשָׁכוּ שׁוּוֹין לַמָּקוֹה לְטַהֵר בְּאֶשְׁבֶּרֶן בִּלְבָד, וְשׁוּוֹין לַמַּעֵין לְטַהֵר בְּכָל שְׁהוּא.

טו. כָּל הַיָּמִים מְטַהְרִין בְּזוּחָלִין, וּפְסוּלִין לְזָבִים וּלְמַצְרָעִים וּלְקַדְשׁ מִהֵן מִי חֲטָאת. הַמַּיִם הַזּוּחָלִין מִן הַמַּעֵין, הָרִי הֵן כַּמַּעֵין לְכָל דָּבָר. וְהַמִּנְטָפִין מִן הַמַּעֵין אֵף עַל פִּי שְׁהֵן טוֹרְדִין, הָרִי הֵם כַּמָּקוֹה, וְאֵין מְטַהְרִין אֵלֹא בְּאַרְבָּעִים סָאָה עוֹמְדִין, וּפְסוּלִין לְזָבִים וּלְמַצְרָעִים וּלְקַדְשׁ מִהֵן מִי חֲטָאת.

טז. הָיוּ הַזּוּחָלִין מִן הַמַּעֵין מִתְעַרְבִין עִם הַנוֹטָפִין מִמֶּנּוּ אִם רַבּוּ הַזּוּחָלִין עַל הַנוֹטָפִין, הָרִי הַכֹּל כַּמַּעֵין לְכָל דָּבָר. וְאִם רַבּוּ הַנוֹטָפִין עַל הַזּוּחָלִין, וְכֵן אִם רַבּוּ מִי גִשְׁמִים עַל מִי הַנָּהָר אֵינָן מְטַהְרִין בְּזוּחָלִין, אֵלֹא בְּאֶשְׁבֶּרֶן; לְפִיכָךְ צָרִיךְ לְהַקִּיף מִפֶּן וְכִיּוּצָא בּוֹ בְּאוֹתוֹ הַנָּהָר הַמַּעֲרָב, עַד שִׁיקּוּוּ הַמַּיִם וְיִטְבַּל בָּהֶן.

יז. נוֹטָפִין שֶׁעֲשִׂין זוּחָלִין, כְּגוֹן שְׁסַמֵּךְ לַמָּקוֹם הַמִּנְטָף טְבִילָה שְׁלַחַרְס חִלְקָה, וְהָרִי הַמַּיִם נִזְחָלִין וְיוֹרְדִין עָלֶיהָ הָרִי אֵלּוּ כְּשָׂרִים; וְכָל דָּבָר שֶׁמְקַבֵּל טְמֵאָה, וְאִפְלוּ מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים אֵין מְזַחֲלִין בּוֹ. זוּחָלִין שֶׁקִּלְחָן בְּעָלִי אֲגוּזֵי כְּשָׂרִים כְּשֶׁהִיוּ, שְׂאִין עָלֵי הָאֲגוּזֵי הַלַּח שְׁהוּא צוֹבֵעַ חָשׁוּב כְּפִלִּים.

יח. מִי גִשְׁמִים הַבָּאִין מִן הַמְּדִירוֹן, וְהָרִי הֵן נִזְחָלִין וְיוֹרְדִין אֵף עַל פִּי שֵׁישׁ מִתְחַלְתָּן וְעַד סוֹפֵן אַרְבָּעִים סָאָה אֵין מְטַבִּילִין בָּהֶן כְּשֶׁהֵן נִזְחָלִין, עַד שִׁיקּוּוּ וַיִּנּוּחוּ בְּאֶשְׁבֶּרֶן אַרְבָּעִים סָאָה. הָרִי שֶׁהַקִּיף פְּלִים וְעָשָׂה מִהֵן מַחְצוֹת, עַד שֶׁנִּתְקַבֵּץ בִּינֵיהֶן אַרְבָּעִים סָאָה מִמֵּי הַנִּזְחָלִין מִן הַגִּשְׁמִים הָרִי זֶה טוֹבֵל בָּהֶן; וְכִלִּים שֶׁעָשָׂה מִהֵן הַגָּדֵר, לֹא עֲלָתָה לָהֶן טְבִילָה.

יט. גַּל שֶׁנִּתְלַשׁ מִן הַיָּם, וְנָפַל עַל הָאָדָם אוֹ עַל הַפְּלִים אִם יֵשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סָאָה, הָרִי אֵלּוּ טְהוֹרִין לְחֻלִּין: שְׂאִין הַטּוֹבֵל לְחֻלִּין צָרִיךְ כּוֹנֵה, כְּמוֹ שְׁבֹאֲרָנוּ. וְאִם נִתְפַּוֵּן, וְהָיָה יוֹשֵׁב וּמַצְפֶּה עַד שִׁיפֹל הַגַּל עֲלָתָה לוֹ טְבִילָה לְדָבָר שֶׁנִּתְפַּוֵּן לוֹ.

כ. אֵין מְטַבִּילִין בְּגַל כְּשֶׁהוּא בְּאוֹרֵי קָדָם שִׁיפֹל עַל הָאָרֶץ, אֵף עַל פִּי שֵׁישׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סָאָה לְפִי שְׂאִין מְטַבִּילִין בְּזוּחָלִין, קָל וְחָמֵר בְּאוֹרֵי. הָיוּ שְׁנֵי רְאשֵׁי הַגַּל נוֹגְעִין בְּאָרֶץ, מְטַבִּילִין בּוֹ; וְאֵין מְטַבִּילִין בְּכִיפָה שְׁלֹו, מִפְּנֵי שְׁהוּא בְּאוֹרֵי.